

แนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสด: กรณีศึกษา ตลาดสดเทศบาล 1

นครเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

**DEVELOPMENT GUIDELINES OF FRESH MARKET: A CASE STUDY OF THE 1st
MUNICIPALITY LOCAL MARKET, MUEANG CHIANG RAI, MUEANG DISTRICT,
CHIANG RAI PROVINCE**

นางสาวปรางทิพย์ ตันศิริ

miss.prangtip.mp@hotmail.com

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร. อภิสม อินทรลาวัณย์

intraa@mfu.ac.th

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงสถานะแวดล้อมที่เป็นปัญหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อ
การพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการ
จัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ
พนักงานเทศบาลนครเชียงราย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตลาดสดเทศบาล จำนวน 3
ท่าน ประธานคณะกรรมการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย จำนวน 1 ท่าน ผู้ประกอบการภายใน
ตลาด จำนวน 120 ราย และประชาชนผู้เข้าใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาด จำนวน 280 ราย
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ
(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการสัมภาษณ์
เชิงลึก (In-depth Interview) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการและประชาชนได้มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการตลาดด้านสุขลักษณะทั่วไป ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ ทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับควรปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าสภาวะแวดล้อมที่เป็นปัญหาในด้านสุขลักษณะทั่วไปและด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม โดยรวมแล้วผู้ประกอบการไม่ได้รับผลกระทบมากกว่าประชาชน สภาวะแวดล้อมที่เป็นปัญหาในด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค ประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหามากกว่าผู้ประกอบการ และสภาวะแวดล้อมที่เป็นปัญหาในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ผู้ซื้อและประชาชนต่างได้รับผลกระทบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาดสด ต้องตระหนักถึงหน้าที่และสิ่งที่ควรปฏิบัติของตนเพื่อเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาตลาด เช่น พนักงานเทศบาลนครเชียงราย ควรปฏิบัติหน้าที่ และมีมาตรการในการดำเนินการจัดการดูแลอย่างจริงจัง คณะกรรมการตลาดควรทำหน้าที่ในการเป็นสื่อกลางระหว่างเทศบาลกับผู้ประกอบการภายในตลาด เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการในการติดต่อสื่อสารแจ้งเรื่องร้องทุกข์กับเทศบาล และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการภายในตลาดควรมีวินัยและจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด รวมไปถึงการให้ความร่วมมือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ประชาชนที่เข้าใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาดควรช่วยกันรักษาความสะอาดภายในตลาด

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา/การจัดการตลาดสด/เทศบาลนครเชียงราย

Abstract

The purpose of the research is to examine the environment of the 1st municipality local market. The samples are divided into four groups; three of the staff who are involved in the management of the 1st Municipality Local Market, the chairman of Municipality fresh market, 120 vendors in the market, and 280 consumers who are services in this market. The statistic used in this study are Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, In-depth interview and t-test.

The result found that

1. According to the vendors and consumers' opinions, all aspects of the environment for example, Health, Environmental sanitary management, Food safety and consumer protection, and the involvement of sellers and buyers. were on the low level. These aspects should be improved.
2. The hypothesis testing found that for the health and sanitation, all producers and consumers were affected in the same level. On the other hand, in Food safety and consumer protection, buyers were affected more than the vendors. For the last aspect, there were not different between vendors and customers.
3. The research suggest that, there is absolutely imperative that all parties involved in the market should take their responsibilities, seriously. For example, the restrictions and rules should be taken strictly by Municipal officers. Moreover, the Board of the market should serve as the intermediary between the municipality and the entrepreneurs. Finally, operators, vendors and buyers should help maintain cleanliness in the market.

Keywords: The Improvement Method/ The fresh market Management/ Chiang Rai Municipality

บทนำ

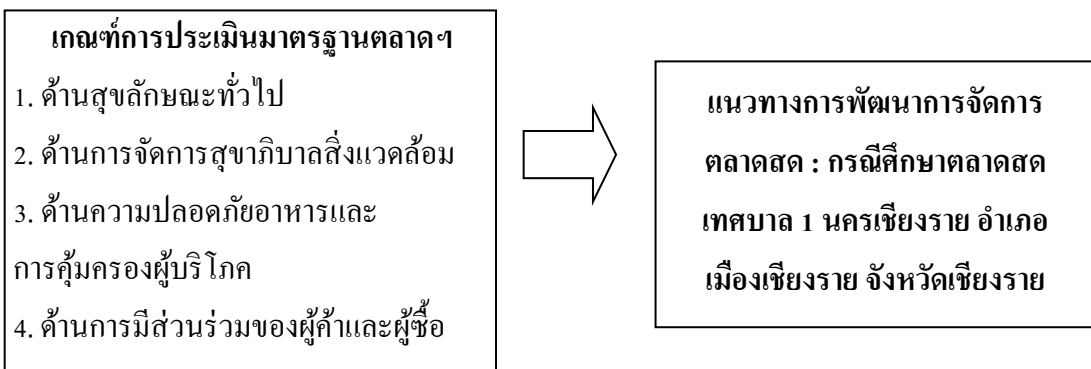
เทศบาลนครเชียงรายมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 แก้ไขถึงฉบับที่ 13 พ.ศ.2552 ส่วนที่ 3 หน้าที่ของเทศบาล บทที่ 3 เทศบาลนคร มาตรา 56 ข้อ 6 จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ และได้จัดทำเทศบัญญัติเทศบาลเมืองเชียงราย เรื่อง ตลาด พ.ศ.2542 เพื่อการปฏิบัติการควบคุมกิจการตลาดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 การปรับปรุงตลาดสดเทศบาลให้ได้มาตรฐาน สะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นนโยบายของผู้บริหารเทศบาลนครเชียงราย ที่แถลงต่อสภาเทศบาลฯ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2555 ในด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ซึ่งเทศบาลนครเชียงรายได้มีตลาดในการควบคุมดูแลของเทศบาลนครเชียงรายอยู่ 2 แห่ง คือ ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2493 นครเชียงรายโดยทั่วไปเรียก 'กาดหลวง' และตลาดสดเทศบาล 2 ศิริภรณ์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2533 ซึ่งทั้งสองแห่งเป็นตลาดที่ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย ใช้เป็นสถานที่ในการประกอบสัมมาอาชีพ และเข้าใช้บริการ จับจ่ายใช้สอยเพื่อการอุปโภคบริโภคมาเป็นระยะเวลายาวนาน ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ได้รับการประเมินมาตรฐานตลาด โดยใช้เกณฑ์ของสำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยมีคณะกรรมการจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบร่วมกับคณะกรรมการในจังหวัดในการประเมิน (Top-Down) จากคณะกรรมการ ผลการประเมินปรากฏว่า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงรายอยู่ในเกณฑ์ที่ดีในทุกด้าน แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์และจากประสบการณ์ตรงของผู้ศึกษาวิจัย เห็นว่าตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย มีข้อบกพร่อง และมีความเห็นต่างในหลายเรื่อง เช่น ตามทางเดินภายในตลาด ท่อน้ำ ทางระบายน้ำมีกลิ่นเหม็น ผู้ประกอบการบางราย รวมไปถึงประชาชนที่เข้าใช้บริการ จับจ่ายใช้สอยภายในตลาดยังขาดระเบียบและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ โครงสร้างของอาคาร รวมไปถึงไฟฟ้าที่ในบางอาคารมีความเก่า ทรุดโทรม และปัญหาในเรื่องของสถานที่จอดรถที่ไม่เพียงพอ เป็นต้น

จากเหตุผลที่กล่าวมานี้ ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย จากมุมมองของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ประกอบการในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย (Bottom-Up) ให้มีส่วนร่วมในการประเมิน เสนอความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ทั้งนี้ผู้ศึกษามีความเห็นว่าเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเหมือนพื้นฐานในการต่อยอดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อทราบถึงสถานะแวดล้อมที่เป็นปัญหาซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย
2. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาได้นำหลักเกณฑ์มาตรฐานตลาด จัดทำโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งใช้ในการประเมินคัดเลือกตลาดดีมีมาตรฐาน ประเภทตลาดขนาดใหญ่ มากำหนดกรอบแนวคิด แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ในการศึกษาวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire Method)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ซึ่งมีทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ส่วนของการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดการแก้ไขและพัฒนาตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาโดยอิสระครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยคำนวณ และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อทราบและอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวม ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราร้อยละ

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : SD) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและใช้ค่าสถิติ T-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานะเป็นผู้ประกอบการ(พ่อค้า-แม่ค้า) หรือประชาชน
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ซึ่งประกอบด้วย ด้านสุขลักษณะทั่วไป ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ
3. การสัมภาษณ์พนักงานเทศบาลนครเชียงราย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย และประธานคณะกรรมการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย
4. ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นประชาชนผู้เข้าใช้บริการ จับจ่ายใช้สอยภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และผู้ประกอบการภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

ตารางที่ 1 สรุปข้อมูลความคิดเห็นในแต่ละด้านเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย และมีผลต่อการพัฒนาการจัดการตลาดสด กรณีศึกษา ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

แนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสด : ตลาดสดเทศบาล1 นครเชียงราย	ค่าเฉลี่ย	SD	การแปรผล
1. ด้านสุขลักษณะทั่วไป	1.51	0.783	ควรปรับปรุง
2. ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	1.59	0.763	ควรปรับปรุง
3. ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค	1.51	0.761	ควรปรับปรุง
4. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ	1.12	0.817	ควรปรับปรุง
รวม	1.43	0.781	ปรับปรุง

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า สถานะแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่ว่าจะในด้านสุขลักษณะทั่วไป ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยอาหารและ

คุ้มครองผู้บริโภค และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ ล้วนอยู่ในระดับที่ควรต้องได้รับการปรับปรุง

1. ด้านสุขลักษณะทั่วไปของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ซึ่งแบ่งเป็นในระดับที่พอใช้ ได้แก่ แสงสว่างที่เพียงพอและการถ่ายเทอากาศภายในตลาด (1.81) โครงสร้างและหลังคาตลาดมีความแข็งแรง พื้นและฝาผนังของตลาดเรียบ และทำความสะอาดง่าย (1.83) ภายในตลาดมีการจัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ เป็นระเบียบเรียบร้อย (1.83) ทางเดินในตลาดกว้างขวางการสัญจรสะดวก (1.84) วัสดุอุปกรณ์ไฟฟ้าอยู่ในสภาพดี (2.04) ระดับที่ควรปรับปรุง ได้แก่ มีที่จอดรถเพียงพอ และเป็นระเบียบเรียบร้อย (0.94) มีน้ำประปาที่สะอาดไว้ใช้เพียงพอและมีที่เก็บสำรองน้ำไว้ใช้เมื่อระบบประปาขัดข้อง (1.42) ส่วนทางลาดหรือราวจับสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ เฉลี่ยจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับที่ไม่มีสิ่งแวดล้อมนั้นภายในตลาด

2. ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ซึ่งแบ่งเป็นในระดับที่ดี ได้แก่ การแยกห้องส้วมชาย-หญิง อย่างเป็นสัดส่วน (2.49) ระดับพอใช้ ได้แก่ มีผู้ดูแลรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตลาดทุกวัน (2.20) อุปกรณ์ภายในห้องส้วมอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี (1.86) ห้องส้วมสะอาด พื้นแห้ง ไม่มีกลิ่นเหม็น ระบายอากาศได้ดี (1.66) ระดับที่ควรปรับปรุง ได้แก่ อ่างล้างมือภายในห้องส้วมมีกระดาษชำระ สบู่ หรือน้ำยาล้างมือไว้บริการ (1.56) ภายในและโดยรอบตลาดไม่มีน้ำขังเฉอะแฉะ (1.52) มีการล้างทำความสะอาดตลาดเป็นประจำทุกเดือน (1.52) มีถังขยะสาธารณะที่สภาพดี มีฝาปิดมิดชิด จำนวนเพียงพอ และมีการทำความสะอาดเป็นประจำ (1.51) พื้นตลาด ทางระบายน้ำ ทางเดินสะอาด (1.34) ทางระบายน้ำอยู่ในสภาพดี ทำความสะอาดง่าย ไม่อุดตัน หรือ ส่งกลิ่นเหม็น (1.21) ภายในตลาดไม่มีการรบกวนจากสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค (1.01) และห้องน้ำสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ (0.57) โดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสอบถามได้ลงความเห็นว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

3. ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภคของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ซึ่งแบ่งเป็นในระดับที่พอใช้ ได้แก่ ผู้ประกอบการวางสินค้าประเภทอาหารอยู่สูงจากพื้นอย่างเหมาะสม (2.30) ภายในตลาดมีตาชั่งกลางที่ได้มาตรฐานไว้บริการ (2.09) มีป้ายแสดงราคาสินค้า (2.08) สิ่งแวดล้อมที่โดยเฉลี่ยแล้วผู้ตอบแบบสอบถามลงความเห็นว่ายู่ในระดับที่ไม่มี ได้แก่ สถานที่จัดบอร์ดให้ความรู้และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ (0.79) และจุดทดสอบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตราย (0.31)

4. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ซึ่งแบ่งเป็นในระดับที่ดี คือ ผู้ประกอบการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย อธิษาศัยดี (2.54) ระดับพอใช้ คือ ผู้ประกอบการที่ทำอาหาร แต่งกายสะอาด สวมหมวก และผ้ากันเปื้อน (1.99) ระดับที่ควรปรับปรุง ได้แก่ เทศบาลมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการอยู่เสมอ (1.05) จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประกอบการและผู้ช่วยขายของเพื่อให้เข้าใจในด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม/สุขภาพอนามัย เช่น ไม่ถ่ายเทหรือทิ้งน้ำเสีย เศษอาหารลงในทางระบายน้ำ (0.92) เทศบาลมีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ประกอบการอยู่เสมอ (0.87) และระดับที่โดยเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดลงความเห็นว่าไม่มีสิ่งแวดล้อมนี้ในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ได้แก่ จัดให้มีการออกกำลังกายโดยประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ (0.60) มีระบบรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่เข้าซื้อสินค้าภายในตลาด เช่น ก่อรับความคิดเห็น (0.58) และจัดให้มีการตรวจสอบคุณภาพแก่ผู้ประกอบการอย่างน้อยปีละครั้ง (0.44)

การสัมภาษณ์พนักงานเทศบาลนครเชียงรายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย และประธานคณะกรรมการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

สภาวะแวดล้อมที่เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

ด้านสุขลักษณะทั่วไป

1. โครงสร้างของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย เป็นโครงสร้างที่เก่าแก่ เพราะก่อตั้งมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้โครงสร้างบางส่วนของตลาด ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตลาด ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เช่น ทางลาดและราวจับของผู้พิการและผู้สูงอายุ ซึ่งมีจำนวนน้อยและทรุดโทรม ทางเดินภายในตลาดที่ชำรุด เป็นหลุมบ่อ ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ที่มีหน้าที่ในการดูแลแก้ไข ความแออัดภายในตลาด เนื่องจากมีผู้ประกอบการภายในตลาดจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาสถานที่จอดรถไม่เพียงพอรองรับต่อความต้องการของผู้จะมาใช้บริการตลาดสด ซึ่งการปรับปรุงตลาดนั้นส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาตลาด จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการกลัวเสียผลประโยชน์ของผู้ประกอบการบางรายและในเรื่องของการเมือง

2. ภายในตลาดมีแสงสว่างและการระบายอากาศที่ไม่เพียงพอ มีในบางจุดของตลาดที่เป็นมุมอับมืด มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ที่เดินสัญจรภายในตลาด เมื่อมีการแจ้งให้ทางเทศบาลฯ เข้ามาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานนั้นก็เป็นไปได้ไปอย่างล่าช้า นั้นเป็นเพราะการขาดความรับผิดชอบ ปล่อยปละละเลยในส่วนของหน้าที่ ขาดความเอาใจใส่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

บางราย ที่มีหน้าที่ในการทำงานแก้ไขปัญหาที่ประชาชนได้ยื่นขอหรือร้องเรียนไป ในเรื่องของการระบายอากาศภายในตลาด มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดจากการจัดวางสินค้าของผู้ประกอบการภายในตลาดที่ไม่เป็นระเบียบทำให้มีการกีดขวางทางลม และบดบังแสงสว่าง

3. น้ำประปาสะอาดที่มีไว้บริการภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ทางเทศบาลได้ให้ทางการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดเชียงราย เป็นผู้ดูแลดำเนินการจัดการ ซึ่งไม่ใช่การให้บริการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในส่วนของน้ำดื่มทางเทศบาลมีความพร้อมในการให้บริการ แต่ไม่สามารถหาจุดที่ตั้งให้บริการได้ เนื่องจากความแออัดจากร้านค้าของผู้ประกอบการ

4. การจัดเก็บสินค้า สิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ของผู้ประกอบการภายในตลาด ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้ประกอบการบางรายมักจะละเมิดไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในการกำหนดพื้นที่วางขายสินค้าไม่ให้ล้ำเข้าไปกีดขวางทางเดินภายในตลาด ทำให้ทางเดินภายในตลาดแคบ การสัญจรในภายในตลาดไม่สะดวก

ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

1. ที่รองรับขยะมูลฝอยสาธารณะอยู่ในสภาพที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนไม่เพียงพอ เป็นเพราะความแออัดจากการตั้งร้านของผู้ประกอบการทำให้ยากต่อการหาจุดที่จะสามารถตั้งวางถังขยะสาธารณะ และไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมการใช้งานของผู้ประกอบการประชาชนที่เข้าใช้บริการในตลาด รวมถึงพฤติกรรมการทำงานของพนักงานเทศบาลที่มีหน้าที่ในการดูแลจัดการเรื่องขยะ ซึ่งอาจมีพฤติกรรมการใช้ที่ไม่พึงประสงค์ ทำให้เกิดความเสียหาย ชำรุด และไม่สะอาด

2. ความไม่มีวินัยและตระหนักถึงส่วนรวมในการช่วยกันรักษาความสะอาด ของผู้ประกอบการและประชาชนที่เข้าใช้บริการภายในตลาด ทำให้เกิดปัญหาพบขยะมูลฝอยที่ทิ้งอย่างไม่ถูกที่ ทางระบายน้ำเสียดูดตันจากเศษขยะและเศษอาหาร ทำให้กลายเป็นน้ำเสียและส่งกลิ่นเหม็นภายในตลาด และเนื่องจากตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่มีบ่อดักไขมัน และระบบบำบัดน้ำเสีย จึงทำให้เรื่องของน้ำเสียภายในตลาดเป็นปัญหามากขึ้น

3. ห้องส้วมภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ทางเทศบาลจะให้ทางเอกชนเป็นผู้ประมูลในการเข้ามาดูแล แต่เนื่องจากมีผู้เข้าใช้เป็นประจำทุกวันติดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ใช้ภายในมีความทรุดโทรม การระบายอากาศและปัญหาเรื่องกลิ่นของห้องส้วมยังเป็นปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไข

4. การล้างตลาดซึ่งจะมีเป็นประจำทุกเดือน โดยกำหนดให้หนึ่งวันก่อนวันพระจะมีการแบ่งโซนล้างทำความสะอาดตลาด เช่น อาคารที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ และตามทางเดินภายในตลาด การล้างของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบในการล้างตลาดนั้นยังขาดความใส่ใจในงานที่ทำ การทำ

ความสะอาดตลาดครั้งใหญ่ที่จะจัดปีละครั้งหรือBig Cleaning Day พบปัญหาที่มีผู้ประกอบการ บางรายที่ยังไม่ให้ความร่วมมือ ในการเข้าร่วมกิจกรรม

ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค

1. ปัญหาในเรื่องของพื้นที่ที่จำกัดภายในตลาดส่งผลให้เกิดปัญหา เช่น การจัดให้มีตาชั่ง กลางไว้บริการผู้ซื้อที่มีความจำเป็นต้องจัดไว้ในมุมซึ่งอาจทำให้สังเกตเห็นได้ยาก และไม่มี สถานที่จัดบอร์ดให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนและผู้ประกอบการอย่างทั่วถึง

2. จุดทดสอบสารปนเปื้อนภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่ได้มีการจัด ให้บริการ เพราะไม่ได้รับความสนใจจากประชาชนที่เข้าใช้บริการและผู้ประกอบการภายใน ตลาด

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

1. ผู้ประกอบการบางรายไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าประชุมหรืออบรมที่ทางเทศบาลได้ จัดขึ้น รวมถึงการไม่มีวินัยและความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด เช่น การแต่งกายของ ผู้ประกอบการด้านอาหารบางรายยังไม่เหมาะสม เช่น ไม่ใส่หมวกคลุมเก็บเส้นผม บางรายถึงแม้ เข้ารับการประชุม อบรม แล้วแต่ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น การเทศอาหารหรือน้ำ เสียทิ้งลงในทางระบายน้ำของตลาด

2. มาตรการของทางเทศบาลนครเชียงรายในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้ประกอบการ จะเป็นไปในรูปแบบของการรับเรื่องจากที่มีผู้ส่งเรื่องมาถึง มากกว่าการลงพื้นที่ ไปสำรวจ ซึ่งการร้องเรียนนั้นสามารถจะส่งได้โดยตรงกับทางเทศบาล หรือส่งผ่าน คณะกรรมการตลาดก็ได้ แต่การร้องเรียนในบางครั้งก็เกิดปัญหาที่ข้อร้องเรียนหรือข้อคิดเห็น นั้นไม่ถึงมือผู้มีอำนาจในการดูแลจัดการตลาด และการดำเนินการแก้ไขจากทางเทศบาลล่าช้า

3. การร้องเรียนของผู้ประกอบการและประชาชนสามารถฝากคณะกรรมการตลาดได้ โดยตรง หรือฝากเรื่องไว้ที่ศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้า-แม่ค้า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย แต่ยังมีประชาชนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ทราบตำแหน่งที่ตั้งของที่ทำการของศูนย์ประสานงานฯ และปัญหาคณะกรรมการตลาดไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ประกอบการภายในตลาด จึงไม่ให้ความ ร่วมมือ และทำให้การดูแลมีปัญหาดิฉัดอยู่เสมอ

4. บริการตรวจสุขภาพให้แก่ผู้ประกอบการภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่เป็นที่ทราบโดยทั่วถึง อีกทั้งระยะเวลาในการให้บริการน้อยเกินไป

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล

1 นครเชียงราย

ด้านสุขลักษณะทั่วไป

1. มีโครงการในการปรับปรุงโครงสร้างของตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ตามเทศบัญญัติเทศบาลเมืองเชียงราย เรื่องตลาด พ.ศ. 2542 ให้ได้มาตรฐาน ยกตัวอย่างเช่น เริ่มดำเนินการในการเปลี่ยนหลอดไฟภายในตลาดให้เป็นหลอดไฟ Light Emitting Diode (LED) ทั้งตลาด การสร้างอาคารสถานที่จอดรถ 2 ชั้น เพื่อรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการตลาด การปรับปรุงหลังคาอาคาร ในบางอาคาร ปรับปรุงอาคารตลาดบางอาคาร ปรับปรุงสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ ทั้งนี้ด้วยเจตนาใจที่ตลาดมีความเก่าแก่ ทางผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการตลาด จึงมีแนวคิดในการจะทำให้เป็น ‘ตลาดร้อยปี’ ที่มีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับปรุงและทำแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยชี้แจงทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ประกอบการภายในตลาดและพนักงานเทศบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

2. ในด้านของพนักงานเทศบาลที่มีหน้าที่ในการเข้าดูแลแก้ไขความเดือดร้อนของผู้ประกอบการและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของตลาด ผู้ที่มีอำนาจในการสั่งการรับทราบถึงความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการ ไปจนถึงความบกพร่องต่อหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชาบางราย และคณะกรรมการตลาดผู้มีหน้าที่ในการประสานงานระหว่างเทศบาลและผู้ประกอบการ ซึ่งมีความเห็นว่าจะต้องมีการตรวจสอบการทำงานอย่างจริงจังและมีมาตรการในการจัดการต่อไป

ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

1. พนักงานเทศบาลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย มีความตั้งใจที่จะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของตลาดที่ยังขาดไปหรือในส่วนที่ต้องการให้แก้ไขอย่างเร่งด่วน ในช่วงที่มีการปรับปรุงตลาด เช่น การเพิ่มบ่อดักไขมัน ระบบบำบัดน้ำเสีย การทำทางเดินภายในตลาดให้เรียบไม่ทำให้น้ำขังหรือเป็นสาเหตุให้เกิดการสะสมคุดคูล การปรับปรุงห้องส้วมให้มีการระบายอากาศที่ดีขึ้น สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ภายในที่ได้คุณภาพ เพิ่มและเปลี่ยนแปลงขยะตามความเหมาะสมอยู่เสมอ

2. ให้มีการจัดกิจกรรม Big Cleaning Day โดยจะมีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการภายในตลาด โดยขอความร่วมมือให้ทุกคนเข้าร่วม เพื่อทำความเข้าใจ แนะนำวิธีการหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะในการจัดการขยะหรือเศษอาหารที่เหลือ โดยให้ผู้ประกอบการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการทำความสะอาดตลาด เพื่อสร้างจิตสำนึกและวินัยในการ

ช่วยกันรักษาความสะอาด มีการปิดตลาดเพื่อการล้างทำความสะอาดครั้งใหญ่ ซึ่งจะจัดปีละครั้ง มีการสร้างแรงจูงใจในการจับหนู แมลงสาบ หรือสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรครภายในตลาด โดยจะมอบเป็นรางวัลให้กับผู้ที่จับได้ตามจำนวนและน้ำหนักตามความเหมาะสม นอกจากการทำ Big Cleaning Day แล้วทุกเดือน โดยกำหนดหนึ่งวันก่อนวันพระ จะมีการล้างตลาดโดยจะเป็นการแบ่งโซนในการล้างทำความสะอาด จะมีการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในดูแลทำความสะอาดตลาด

ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค

1. มีการสุ่มตรวจความปลอดภัยของอาหารภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย จากคณะกรรมการของทางเทศบาลนครเชียงราย สาธารณสุขเทศบาลนครเชียงราย คณะกรรมการจังหวัด หรือมีคณะกรรมการจากส่วนกลางเข้าตรวจเป็นครั้งคราว เช่น ในช่วงที่มีโรคระบาดเกิดขึ้น ซึ่งการตรวจจะไม่มี การแจ้งกับผู้ประกอบการล่วงหน้า

2. เนื่องจากความจำกัดในด้านของพื้นที่ในการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ จึงใช้การประกาศเสียงตามสายแทน หากมีผู้ที่สงสัยหรือสนใจอยากได้ข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถเข้าติดต่อที่ศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้า-แม่ค้าตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

1. เทศบาลควรเอาใจใส่และจริงจังในการแก้ไขปัญหามากขึ้น มีการตรวจสอบและจัดการแก้ไข ไม่ว่าจะป็นฝ่ายพนักงาน เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครเชียงราย ที่มีหน้าที่ในการดูแลตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย รวมถึงผู้ประกอบการภายในตลาด เพราะปัญหาทุกอย่างต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการแก้ไข

2. ส่งคำร้องเรียน หรือข้อเสนอแนะ หากเกรงว่าคำร้องจะไม่ถึงมือผู้มีอำนาจในการดูแลจัดการตลาด สามารถส่งถึงรองนายกเทศมนตรีนครเชียงรายได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านคณะกรรมการตลาด โดยควรทำสำเนาคำร้องไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ยังสามารถใช้เครือข่ายสังคม (Social Network) ให้เป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารทั้งการแจ้งข่าวสาร การร้องเรียนขอให้แก้ไขจุดต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา ซึ่งสามารถติดต่อกับทางเทศบาลนครเชียงรายได้โดยตรงเช่นกัน

3. จัดรูปแบบการประชุม อบรม ให้เป็นไปอย่างไม่น่าเบื่อ และสอดแทรกความรู้ไว้ด้วย เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้ที่เข้าร่วม หวังผลให้การจัดงานครั้งต่อไปจะมีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

การทดสอบสมมติฐานในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 2 ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ด้านสุขลักษณะทั่วไป และด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการภายในตลาดจะได้รับผลกระทบจากปัญหามากกว่าประชาชนที่เข้าใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาด ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ ประชาชนที่เข้าใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาดจะได้รับผลกระทบจากปัญหามากกว่าผู้ประกอบการภายในตลาด

สถานะแวดล้อมภายในตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย	t	Sig
1. ด้านสุขลักษณะทั่วไป	2.847	0.088
2. ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	2.647	0.088
3. ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค	3.510	0.009*
4. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ	2.907	0.055

จากตารางที่ 2 1. ด้านสุขลักษณะทั่วไป โดยภาพรวมแล้วสถานะส่วนบุคคลมีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (0.088) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดข้อย่อย ผู้ศึกษาพบว่า แสงสว่างภายในตลาดที่เพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ทางเดินภายในตลาดกว้างขวางการสัญจรสะดวก และวัสดุอุปกรณ์ไฟฟ้าอยู่ในสภาพดี ถึงดับเพลิงติดตั้งไว้ให้เห็นได้ง่าย มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.0000***) โครงสร้างและหลังคาของตลาดที่มีความแข็งแรง พื้นและฝาผนังของตลาดเรียบ ทำความสะอาดง่าย การจัดเก็บสิ่งของต่างๆอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.002*) การมีทางลาดหรือราวจับสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.022*) ทั้งหกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะทางสถิติตามลำดับ มีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยที่ผู้ประกอบการภายในตลาดจะได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาด้านสุขลักษณะทั่วไปของตลาดมากกว่าประชาชนที่เข้าใช้บริการ จับจ่ายใช้สอย ในขณะที่การมีสถานที่จอดรถเพียงพอ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสถิติที่ระดับ 0.05 (0.193) และการมีน้ำประปาที่สะอาดให้ใช้เพียงพอ และมีที่เก็บสำรองน้ำไว้ใช้เมื่อระบบน้ำประปาขัดข้อง สถิติที่ระดับ 0.05 (0.488) ทั้งสองข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติตามลำดับ

2. ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมแล้วสถานะส่วนบุคคลมีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (0.088) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดข้อย่อย ผู้ศึกษาพบว่าสภาพของทางระบายน้ำที่ดี ทำความสะอาดง่าย ไม่อุดตัน หรือส่งกลิ่นเหม็น มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ อุปกรณ์ภายในห้องน้ำอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการทำความสะอาดห้องส้วมเป็นประจำทุกวัน และภายในตลาดไม่มีการรบกวนจากสัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค ทั้งห้าข้อมีระดับทางสถิติที่

0.05 (0.000***) โดยที่การมีถังขยะสาธารณะมีสภาพดี มีฝาปิดมิดชิด เพียงพอ มีการทำความสะอาดเป็นประจำ พื้นตลาด ทางระบายน้ำ ทางเดินภายในตลาดสะอาด ทั้งสองข้อมีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.001**) การล้างตลาดประจำทุกเดือน มีความแตกต่างอย่างมีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.026*) ตามลำดับ ทั้งเก้าข้อนี้มีความแตกต่างอย่างมีนัยยะทางสถิติ มีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยที่ผู้ประกอบการภายในตลาดจะได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของตลาดมากกว่าประชาชนที่เข้าใช้บริการ จับจ่ายใช้สอย ในขณะที่ในห้องส้วมการมีกระดาษชำระ สบู่ น้ำยาล้างมือไว้บริการ มีความระดับทางสถิติ 0.05 (0.120) ภายในตลาดมีผู้ดูแลรับผิดชอบในการดูแลทำความสะอาด และความ เป็นระเบียบเรียบร้อยทุกวัน มีระดับทางสถิติ 0.05 (0.183) มีห้องส้วมแยกชาย-หญิงเป็นสัดส่วน มีระดับทางสถิติ 0.05 (0.269) ภายในและรอบตลาดไม่มีน้ำขังเฉอะแฉะ มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.526) โดยทั้งสี่ข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะทางสถิติตามลำดับ

3. ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยภาพรวมแล้วสถานะส่วนบุคคล มีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย มีความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (0.009*) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดข้อย่อย ผู้ศึกษาพบว่า การวางสินค้าประเภทอาหารให้อยู่สูงจากพื้นอย่างเหมาะสมของผู้ประกอบการ การมีป้ายแสดงราคาสินค้า และการมีสถานที่จัดบอร์ดให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.000***) การมีจุดทดสอบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตราย มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.022*) และการมีตาชั่งกลางที่ได้มาตรฐานไว้บริการภายในตลาด มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.023*) ตามลำดับ ทั้งห้าข้อนี้มีความแตกต่างอย่างมีนัยยะทางสถิติ มีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยที่ประชาชนที่เข้าใช้บริการ จับจ่ายใช้สอยภายในตลาดจะได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภคมากกว่าผู้ประกอบการภายในตลาด

4. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ โดยภาพรวมแล้วสถานะส่วนบุคคลมีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 (0.055) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดข้อย่อย ผู้ศึกษาพบว่า เทศบาลมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการอยู่เสมอ และจัดให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย โดยประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.000***) การจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประกอบการและผู้ช่วยขายของ เพื่อทำความเข้าใจด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย การจัดให้มีการตรวจสุขภาพแก่ผู้ประกอบการอย่างน้อยปีละครั้ง มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.001**) มีระบบรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่ซื้อสินค้าในตลาด มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.003*) และ

การที่เทศบาลมีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ประกอบการในตลาด เพื่อนำไปปรับปรุงตลาด มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.007*) ทั้งหข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะทางสถิติตามลำดับ มีผลต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยที่ประชาชนที่เข้าใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาดจะได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อมากกว่าผู้ประกอบการภายในตลาด ในขณะที่การแต่งกายของผู้ประกอบการที่สะอาด เรียบร้อย อีซยาศยดี มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.071) และการแต่งกายที่สะอาด สวมหมวก และผ้ากันเปื้อนของผู้ประกอบการที่ทำอาหาร มีระดับทางสถิติที่ 0.05 (0.355) โดยทั้งสองข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะทางสถิติตามลำดับ

อภิปรายผล

1. สภาวะแวดล้อมที่เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อแนวทางการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน

1.1 ด้านสุขลักษณะทั่วไป

1.1.1 โครงสร้างและหลังคาตลาดมีความแข็งแรง พื้นและฝาผนังของตลาดเรียบ ทำความสะอาดง่าย กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนให้ข้อมูลว่ามีกลิ่น สดุด หก ล้ม กับพื้นที่ไม่เรียบ เป็นหลุมบ่อ อยู่เป็นประจำ เวลาฝนตกมีบางจุดที่หลังคารั่ว ทางลาดและราวจับสำหรับผู้พิการและผู้สูงวัย ภายในตลาดก็มีจำนวนน้อย และยังชำรุดอีกด้วย การดำเนินการแก้ไขในเบื้องต้นจากเทศบาลเป็นไปอย่างล่าช้า และด้วยความเก่าแก่รูปแบบและผังของตลาดที่มีมานาน ควรมีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ.2551

1.1.2 ภายในตลาดมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ดี การเข้ามาแก้ไขปัญหาเรื่องไฟฟ้าหรือเปลี่ยนหลอดไฟภายในตลาดของทางเทศบาลล่าช้า และภายในตลาดมีบางจุดที่ต้องการการแก้ไขและต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าในจุดที่เป็นมุมอับทึบของตลาด เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุหรือมิฉลยชีพ การระบายอากาศภายในตลาดไม่ดีเท่าที่ควร พบเจอปัญหาอากาศร้อนอบอ้าว มีกลิ่นเหม็น และควันจากการประกอบอาหารของผู้ประกอบการภายในตลาด ตลาดไม่มีปล่องสำหรับระบายควันออกภายนอกตลาด ผลการศึกษาที่พบมีความคล้ายกับผลการศึกษาของเลอศักดิ์ หล่อรุ่งเลิศ (2554) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาตลาดสดเทศบาล 1 ให้เป็นตลาดสดนำชื้อเทศบาลเมืองพินุลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

1.1.3 มีน้ำประปาสะอาดให้ใช้เพียงพอ และมีที่เก็บสำรองน้ำไว้ใช้เมื่อระบบประปาขัดข้องจากการสัมภาษณ์พนักงานเทศบาลได้ให้ข้อมูลว่า เรื่องของน้ำประปาที่ใช้ภายในตลาดนั้นทางเทศบาลนครเชียงราย ได้ให้การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงรายเป็นผู้เข้ามาดูแล การให้บริการ

น้ำดื่มภายในตลาดเป็นสิ่งที่ทางเทศบาลพร้อมที่จะจัดบริการ เพียงแต่ไม่สามารถหาจุดตั้งที่เหมาะสมได้ เพราะมีร้านค้าของผู้ประกอบการตั้งอยู่ภายในตลาดเป็นจำนวนมาก และภายในตลาดไม่มีที่สำหรับเก็บสำรองน้ำไว้ใช้ ผลการศึกษาในข้อนี้มีความคล้ายกับผลการศึกษาของ ภัทราพร ชูทอง (2553) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาลตำบลเข้าพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

1.1.4 การจัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย สาเหตุมาจากจากความไม่มีระเบียบวินัยของผู้ประกอบการภายในตลาด เช่น การวางกล่องเรียงขึ้นสูงมีความเสี่ยงเป็นอันตรายกับผู้สัญจรผ่าน ซึ่งปัญหานี้จากการศึกษาทราบว่านอกจากจะเป็นอันตรายตามที่ได้กล่าวแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อในเรื่องแสงสว่าง การระบายอากาศภายในตลาด และส่งผลถึงการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคได้อีกด้วย

1.1.5 ทางเดินภายในตลาดกว้างขวาง การสัญจรสะดวก มักไม่เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2535 กำหนด เพราะมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่วางสินค้าเกินเขตที่ทางเทศบาลกำหนดให้เข้ามาในทางเดิน ทำให้ความกว้างของทางเดินในตลาดแคบลง และอาจส่งผลให้การเข้าช่วยเหลือเหตุต่าง ๆ ภายในตลาด เช่น อัคคีภัย เป็นไปได้อย่างยากลำบาก เพราะทางเดินภายในตลาดต้องมีความกว้างพอที่จะสามารถให้รถดับเพลิงเข้ามาได้

1.1.6 วัสดุอุปกรณ์ไฟฟ้าอยู่ในสภาพดี ถังดับเพลิงติดตั้งไว้ให้เห็นได้ง่าย เป็นไปตามหลักเกณฑ์สัญลักษณ์ของตลาดประเภทที่ 1 คือติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย จากการสำรวจจะมีปัญหาเพียงการรักษาความสะอาด ณ จุดที่ติดตั้งถังดับเพลิง สายไฟภายในตลาด

1.1.7 สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ และไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ต้องการให้ตลาดมีสถานที่จอดรถที่เพียงพอต่อความต้องการทั้งผู้ประกอบการเองและประชาชนที่จะเข้าใช้บริการ โดยไม่ต้องเสียค่าบริการที่แพงเกินไป รวมถึงเพื่อการขนส่งสินค้าที่สะดวกและไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายด้านการจราจรทั้งภายในและโดยรอบของตลาด

1.2 ด้านการจัดการสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม

1.2.1 จำนวนถังขยะไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในตลาด ทั้งสภาพของถังขยะในบางจุดยังทรุดโทรม และการจัดวางถังขยะในบางจุดยังไม่เหมาะสม จำนวนพนักงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการขยะไม่เพียงพอ ทั้งยังมีผู้ประกอบการ ประชาชน ที่ไม่ให้ความร่วมมือและไม่มีความรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดภายในตลาด และร้านค้าของตนเอง ผลจากการศึกษานี้มีความคล้ายกับ ภัทราพร ชูทอง (2553) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาลตำบลเข้าพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

1.2.2 ปัญหาพื้น ทางเดินภายในและโดยรอบตลาดไม่สะอาด มีน้ำขังเฉอะแฉะ การดำเนินการแก้ไขจากทางเทศบาลล่าช้าจนผู้ประกอบการต้องซ่อมแซมทางในบางจุดกันเอง และการใช้งานของพื้นที่ของผู้ประกอบการบางรายไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด ขาดวินัยและการใส่ใจต่อส่วนรวม เช่น การกวาดไล่น้ำของแผงขายอาหารทะเล

1.2.3 ทางระบายน้ำอุดตัน และส่งกลิ่นเหม็น สาเหตุมาจากการที่ประชาชนและผู้ประกอบการบางรายยังขาดวินัยในการช่วยกันรักษาความสะอาด ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม อีกทั้งภายในตลาดไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย บ่อดักไขมัน ปัญหาและสาเหตุในเรื่องของทางระบาย มีความคล้ายกับ ผลการศึกษาของ ชลธิชา พิณเสนาะ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาตลาดสดตามความต้องการของผู้ประกอบการ ในเขตเทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง

1.2.4 ไม่มีการจัดทำห้องน้ำสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตลาดควรมี

1.2.5 ห้องส้วมจะพบปัญหาในบางช่วงที่มีผู้เข้าใช้บริการมาก ผู้ที่ดูแลทำความสะอาดไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง พบเจอกับพื้นห้องน้ำที่เฉอะแฉะ และด้วยการก่อสร้างที่มีมานาน การเข้าใช้บริการมีเป็นจำนวนมาก ทำให้สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ภายในห้องน้ำเริ่มเก่า ชำรุดทรุดโทรม การระบายกลิ่นภายในห้องส้วมไม่ดี ปัญหาในเรื่องของกลิ่นเหมือนกับปัญหาของ เลอศักดิ์ หล่อรุ่งเลิศ (2554) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาตลาดสดเทศบาล 1 ให้เป็นตลาดสดน่าซื้อ เทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

1.2.6 การทำงานของผู้ดูแลรับผิดชอบในการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในตลาดยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะมีผู้ประกอบการพบปัญหาของหาย และพบเจอสิ่งปฏิกูลจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของคนบริเวณร้านค้าของผู้ประกอบการ

1.2.7 การทำความสะอาดตลาดทุกวันก่อนวันพระ พนักงานทำความสะอาดในบางจุดปฏิบัติหน้าที่แบบไม่ใส่ใจ นำน้ำยามาเท ราด แต่ไม่มีการถูหรือขัด ผู้ประกอบการต้องล้างซ้ำอีก ปัญหาที่พบเหมือนกับผลการศึกษาของ ชลธิชา พิณเสนาะ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาตลาดสดตามความต้องการของผู้ประกอบการ ในเขตเทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง

1.2.8 จำนวนสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคยังคงมีจำนวนมาก โดยเฉพาะหนูและแมลงสาบรบกวนทั้งผู้ประกอบการและประชาชนภายในตลาด

1.3 ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค

1.3.1 ตลาดข้างกลางที่ได้มาตรฐานที่มีไว้บริการ ประชาชนมีความเห็นว่าตั้งอยู่ในจุดที่มองเห็นได้ยากและไม่สะอาดเท่าที่ควร โดยที่พนักงานเทศบาลที่ดูแลตลาดได้กล่าวถึงสาเหตุว่าเป็นเพราะ

ความหนาแน่นในการตั้งร้านของผู้ประกอบการทำให้ยากในการจัดหาที่สำหรับตั้งตั่งชั่งกลางที่เหมาะสม

1.3.2 การวางขายสินค้าประเภทอาหารอยู่สูงจากพื้นอย่างเหมาะสมนั้นภายในตลาดไม่พบปัญหา พบว่ามีปัญหาที่ผู้ประกอบการบางรายไม่ใส่ใจในเรื่องของสุขอนามัยของผู้ซื้อ และพฤติกรรมของผู้ประกอบการด้านอาหารที่ไม่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นกรรมวิธีในการประกอบอาหารหรือการล้างและจัดเก็บภาชนะที่ใช้ในการประกอบอาหาร

1.3.3 ปัญหาการไม่ติดป้ายราคาสินค้า จากการสอบถามถึงเหตุผลจากผู้ประกอบการได้ข้อมูลว่าเนื่องจากราคาของสินค้าไม่แน่นอน อาจมีการปรับลดหรือเพิ่มขึ้น สินค้าต่างราคาอาจเก็บหรือรวมกันอยู่ในที่เดียว เพราะความจำกัดของที่และชนิดของการวางสินค้าด้วย

1.3.4 ความจำกัดของพื้นที่ภายในตลาดส่งผลถึงปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถมีการจัดบอร์ดข้อมูลข่าวสารตามจุดสำคัญและเห็นได้โดยง่ายภายในตลาด จะมีเพียงที่เดียวคือหน้าศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้าแม่ค้า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเข็ญรายเท่านั้น แต่ก็ไม่ค่อยมีข่าวสารไปติด

1.3.5 ภายในตลาดไม่มีการจัดจุดทดสอบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตราย จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ต้องการให้มีมาตรการที่รวดเร็วกว่าการตั้งจุดทดสอบสารปนเปื้อน เพราะการซื้อขายภายในตลาดต่างต้องการความสะดวกและปลอดภัยควบคู่กัน

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

1.4.1 ผู้ประกอบการบางรายยังแต่งกายไม่เหมาะสม โดยเฉพาะที่จำหน่ายอาหาร เช่น ไม่สวมหมวกเพื่อคลุมเก็บผม ป้องกันไม่ให้เส้นผมหล่นลงไปในการอาหาร ผลการศึกษาที่มีความเหมือนกับผลการศึกษาของ เมธาพร จิรวินทยากุล (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาตลาดสดให้เป็นตลาดสดน่าซื้อ ระดับดีมาก กรณีศึกษา: ตลาดสดพลาซ่า 3 เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

1.4.2 ระบบรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่เข้าไปใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาด เช่น การตั้งกล่องรับความคิดเห็น นั้นมีความจำกัดของพื้นที่ภายในตลาด แต่ประชาชนสามารถเข้าไปแจ้ง ร้องเรียน หรือแสดงความคิดเห็น ได้ยังที่ศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้าแม่ค้า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเข็ญรายได้ แต่ประชาชนบางรายยังไม่ทราบว่าศูนย์นั้นตั้งอยู่ที่จุดใดของตลาด

1.4.3 ส่วนการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการภายในตลาดนั้น พนักงานเทศบาลให้ข้อมูลว่าส่วนมากจะเป็นการรับเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ มาก่อนแล้วลงไปแก้ไข มากกว่าการจะลงพื้นที่ไปสำรวจความคิดเห็น สอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการตลาดที่ได้กล่าวไว้ที่ผ่านว่ามีผู้เข้ามาสอบถามความคิดเห็นจากผู้ประกอบการบ้าง แต่สุดท้ายเรื่องที่ต้องการให้

แก้ไขก็เสียหายไป ไม่มีการแก้ไข เช่นเดียวกับการฝากเรื่องร้องเรียนผ่านเจ้าหน้าที่เทศบาล หรือ คณะกรรมการตลาดบางราย

1.4.4 การจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ จัดฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการและผู้ช่วยขาย โดยเทศบาลนครเชียงรายนั้นมีทุกปี แต่การให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมนั้นยังเป็นปัญหา ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมฝึกอบรม และทำความเข้าใจบางรายก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น ยังคงเศษอาหารลงไปทางระบายน้ำ รวมไปถึงการชี้แจงทำความเข้าใจบางอย่างไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันกับทางเทศบาล ผลการศึกษามีความเหมือนกัน ผลการศึกษาของ พิทักษ์ศิษย์ พานิชชนาคม (2553) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาตลาดสดให้ได้ตาม เกณฑ์มาตรฐานตลาดสดน่าซื้อ ระดับดีมาก: กรณีศึกษาตลาดสดตำบลปะลู่ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา

1.4.5 ยังไม่มีกิจกรรมการออกกำลังกายที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับ ผู้ประกอบการได้ จะมีเพียงกีฬาประจำปีระหว่างตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย กับตลาดสด เทศบาล 2 ศิริกรณ์

1.4.6 การจัดให้มีการตรวจสุขภาพแก่ผู้ประกอบการนั้นจากผลการศึกษาคือไม่มี แต่ในความเป็นจริงแล้วมีการจัดกิจกรรมนี้ขึ้นทุกปี ปีละหนึ่งวันเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการ ประชาสัมพันธ์ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย

2.1 ด้านสุขลักษณะทั่วไป

2.1.1 จากการศึกษาทราบว่าปัจจุบันเทศบาลนครเชียงราย ได้งบประมาณในการก่อสร้าง และปรับปรุงตลาดแล้ว ในหลายส่วน การปรับโครงสร้างตลาดเพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวง สาธารณะสุขว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ.2551 นั้นจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา และความ ร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์พนักงานเทศบาล ทำให้ทราบว่ามีการดำเนิน โครงการปรับปรุงอาคารที่ใช้เป็นสถานที่ขายเนื้อสัตว์ เพื่อความแข็งแรงและสะดวกในการดูแล รักษา ทำความสะอาด และการปรับปรุงหลังคาตลาดในบางอาคารที่ชำรุด

2.1.2 แสงสว่างภายในตลาดที่เพียงพอและการถ่ายเทอากาศ เทศบาลได้ดำเนินการเปลี่ยน หลอดไฟภายในตลาดทั้งหมดให้เป็นหลอดแบบ Light Emitting Diode (LED) เพื่อความสว่างและ ประหยัดค่าใช้จ่ายมากขึ้นตามมาตรฐานกฎกระทรวงสาธารณะสุขว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. 2551 ตลาดประเภทที่ 1 และมีความเห็นว่าควรมีการทำปล่องสำหรับระบายควันจากการประกอบ อาหารของผู้ประกอบการออกภายนอกตลาดตามที่พระราชบัญญัติสาธารณสุข 2535 ได้กำหนดไว้

2.1.3 ควรมีการเพิ่มที่เก็บสำรองน้ำไว้ใช้ภายในตลาด ขามที่ระบบน้ำประปาขัดข้อง และ จัดหาที่ตั้งจุดบริการน้ำดื่มที่เหมาะสมภายในตลาด ข้อเสนอแนวทางแก้ไขเป็นไปในแนวทาง เดียวกันกับ ภัทรพร ชูทอง (2553) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาลตำบล เข้าพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

2.1.4 การจัดเก็บสิ่งของต่างๆอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เทศบาลควรดำเนินการเข้าไป พุดคุยเป็นระยะ และขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ หากผู้ประกอบการยังคงไม่ปฏิบัติตาม ก็ ควรมีมาตรการที่เข้มงวดเข้าจัดการ เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดตามมา และเพื่อความ เป็นระเบียบ เรียบร้อยของตลาด

2.1.5 การลงไปจัดการ โดยการพูดคุยและขอความร่วมมือของเจ้าหน้าที่เทศบาลกับ ผู้ประกอบการบางรายไม่ให้วางขายสินค้าล้ำเข้ามายังทางเดินภายในตลาดนั้นมีแนวโน้มว่าจะได้ผล เพียงชั่วคราว ดังนั้นจึงควรมีการใช้มาตรการที่เข้มงวดและจริงจังเข้าจัดการ

2.1.6 ควรทำความสะอาดจุดที่ติดตั้งถังดับเพลิงให้สะอาด มีสภาพพร้อมใช้งาน และทำ ความสะอาดสายไฟภายในตลาดไม่ให้มีคราบฝุ่น ไขมัน หรือหยากไย่ติดอยู่ ซึ่งมีระบุไว้ในหมวดที่ 2 การดำเนินกิจการตลาด ของกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. 2551 โดยต้อง บำรุงรักษาโครงสร้างต่างๆของตลาดให้ใช้งานได้ดีอยู่ตลอดเวลา ... เช่น สายไฟ หลอดไฟ ...และ สาธารณูปโภคอื่น ๆ

2.1.7 สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ และไม่เป็นที่เรียบร้อย จากการสัมภาษณ์พนักงาน เทศบาลที่มีหน้าที่ในการดูแล จัดการตลาดสดเทศบาล ทำให้ทราบว่าเทศบาลมีโครงการก่อสร้าง อาคารจอดรถสองชั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตลาดต่อไป

2.2 ด้านการจัดการสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม

2.2.1 การแก้ไขปัญหาเรื่องของการจัดการขยะ เนื่องจากพื้นที่มีจำกัด ทำให้การวางถังขยะ ไม่ทั่วถึง เทศบาลควรมีการรณรงค์ให้มีการช่วยกันรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยภายในตลาด ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการและประชาชนทิ้งขยะให้ถูกที่ หรือ ผู้ประกอบการอาจมีถังรองรับขยะไว้ข้างร้านของตนแล้วรวบรวมไปทิ้งยังถังที่ทางเทศบาลได้ จัดเตรียมไว้ให้ ในเรื่องของถังขยะที่สภาพทรุดโทรม หรือไม่ถูกสุขลักษณะ ควรมีการตรวจสอบ หรือแจ้งไปยังผู้ดูแลให้มีการล้างหรือเปลี่ยนใหม่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและถูกสุขลักษณะอยู่ เสมอ และเพิ่มจำนวนพนักงานที่ทำหน้าที่ดูแลจัดการขยะภายในตลาดให้เพียงพอ

2.2.2 ปัญหาพื้น ทางเดินภายในและโดยรอบตลาดไม่สะอาด มีน้ำขังแฉะแฉะ รณรงค์และ ขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการและประชาชนช่วยกันรักษาความสะอาด มีความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวม ในการดูแลบริเวณร้านค้าของตนเองให้สะอาด โดยไม่เป็นการรบกวนหรือสร้างความ

เด็กร้อนแก่ผู้อื่น ร้านที่จำหน่ายอาหารทะเล ควรมีการกวาดไล่น้ำ ไม่ให้บริเวณพื้นมีน้ำขัง แนวทางการแก้ไขสอดคล้องกับแนวคิดของ นิตยา จักรศรี (2556) ศึกษาในเรื่อง การบริหารจัดการตลาดชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตะปาย อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

2.2.3 ทางระบายน้ำอุดตันและส่งกลิ่นเหม็นอยู่ในสภาพที่ควรปรับปรุง เทศบาลมีการขุดลอกทางระบายน้ำอยู่เป็นระยะ ผู้ประกอบการและประชาชนควรให้ความร่วมมือในการช่วยกันรักษาความสะอาด วินัยและสำนึกถึงส่วนรวม เช่น ไม่ควรทิ้งเศษอาหารหรือขยะลงในทางระบายน้ำ นอกจากการรณรงค์ของความร่วมมือแล้วเทศบาลมีมาตรการในการเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง เทศบาลอาจมีการเสนอให้มีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อดักไขมันภายในตลาด เข้าเป็นแผนการพัฒนาตลาดสดเทศบาล 1 นครเข็ญทราย ควบคู่กับการก่อสร้างปรับปรุงตลาด

2.2.4 ควรมีการปรับปรุงห้องส้วมภายในตลาดใหม่ จัดให้มีการควบคุมและตรวจตราระบบกักเก็บมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ไม่ชำรุด มีที่ระบายอากาศ ลดปัญหากลิ่นเหม็นของห้องส้วม สร้างห้องส้วมสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ แต่ระหว่างที่รอดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างตลาดนั้น ควรมีการติดตั้งราวจับภายในห้องส้วมเพื่อช่วยในการลุกและนั่ง และขอความร่วมมือให้ผู้ใช้ห้องส้วมช่วยกันรักษาความสะอาด

2.2.5 เทศบาลควรมีการตรวจสอบ ดูแลการทำงานของคูแฉับฝอยในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในตลาด ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกวดขันและเอาใจใส่มากขึ้น คูแฉับและเดินเวรยามอย่างทั่วถึงทั้งตลาด

2.2.6 เทศบาลควรมีมาตรการในการควบคุมและกำจัดสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน อาจเป็นการให้รางวัลจูงใจทุกเดือน หรือสามเดือน ในการช่วยกันกำจัด และดำเนินการในเรื่องความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในตลาดควบคู่กันไปด้วย

2.3 ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค

2.3.1 ระหว่างรอการก่อสร้างปรับปรุงพื้นที่ของตลาดควรมีการติดป้ายบอกตำแหน่งที่ตั้งของตาชั่งกลางให้เห็นได้อย่างชัดเจน และมีการทำความสะอาดอยู่เสมอ

2.3.2 ปัญหาการวางขายสินค้าประเภทอาหารที่ความสูงไม่เหมาะสม รวมถึงกรรมวิธีการประกอบอาหาร ไปจนถึงการล้างและจัดเก็บภาชนะ อุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ควรมีการเข้าสู่มตรวจสอบ หากพบเจอปัญหาควรมีการเข้าพูดคุยและขอความร่วมมือ ไปจนถึงการมีมาตรการในการจัดการดูแล

2.3.3 เทศบาลอาจมีการขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการให้มีการติดป้ายราคาสินค้า เท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อความเป็นระเบียบตามมาตรฐานตลาด

2.3.4 เทศบาลมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาความจำกัดของพื้นที่จัดบอร์ดข้อมูลข่าวสารภายในตลาด โดยใช้การประกาศเสียงตามสายหากมีผู้ที่สนใจหรือสงสัยอยากทราบรายละเอียดเพิ่มเติมก็ให้ติดต่อที่ศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้า-แม่ค้า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย แต่จากการศึกษาพบว่า การแก้ปัญหานี้ก็ยังคงพบว่าการประกาศเสียงตามสายนั้นผู้ประกอบการไม่ค่อยฟังการประกาศไม่ได้เป็นการประกาศตลอดเวลา ประชาชนบางรายอาจไม่ได้รับรู้ข่าวสารที่อาจเป็นประโยชน์กับตน ดังนั้นนอกจากการประกาศเสียงตามสาย ควรมีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ และดำเนินการมาตรการรองรับกับปัญหาเหล่านี้

2.3.5 การไม่มีจุดทดสอบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายภายในตลาด ควรมีการเข้าสู่ตรวจจากสาธารณสุขเทศบาลนครเชียงรายอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่ช่วงที่มีการระบาดของโรคเท่านั้น เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจว่าสินค้าที่จำหน่ายภายในตลาดนั้นมีความปลอดภัย

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ

2.4.1 ควรมีการขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการให้มีการแต่งกายที่เหมาะสม

2.4.2 การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน หากการตั้งกล่องรับความคิดเห็นตามจุดต่างๆ ของตลาดมีอย่างจำกัด ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือติดป้ายเพื่อบอกตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้า-แม่ค้า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ให้ประชาชนได้ทราบ

2.4.3 ในเรื่องของการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการภายในตลาด นอกจากเทศบาลควรมีการลงพื้นที่ตลาดสำรวจความคิดเห็นบ้างแล้วนั้น เทศบาลควรมอบหมายให้ช่างที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตลาดโดยเฉพาะ ตามที่พนักงานเทศบาลผู้มีหน้าที่ในการดูแลจัดการตลาดได้ให้สัมภาษณ์ไว้ มีการดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจังเห็นเป็นรูปธรรมโดยที่ไม่ปล่อยให้ล่าช้าทิ้งระยะเวลา

2.4.4 ควรมีการขอความร่วมมือผู้ประกอบการในการเข้าร่วมประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและฝึกอบรม มีการจูงใจและชี้ให้เห็นถึงผลที่ได้จากการเข้าร่วมหรือกำหนดเป็นข้อปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการ

2.4.5 เทศบาลควรพิจารณาในการให้มีกิจกรรมที่ผู้ประกอบการและประชาชนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ กิจกรรมออกกำลังกาย ที่ได้รับความสนใจจากการศึกษา ได้แก่ รำวงย้อนยุค/ เต้นแอโรบิก

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. มีการพูดคุยทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือกับพนักงานเทศบาลผู้มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องในการจัดการดูแลตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย และผู้ประกอบการภายในตลาด ให้

ตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย อย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งจะส่งผลดีและสามารถต่อยอดให้เป็นตลาดร้อยปี ของจังหวัดเชียงราย ช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของเทศบาลนครเชียงราย ตามที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559)

2. การก่อสร้างหรือปรับปรุงตลาด จากการศึกษาทำให้ทราบว่าทางเทศบาลนครเชียงราย ได้มีงบประมาณในการก่อสร้างปรับปรุงตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ซึ่งทางเทศบาลได้คาดหวังว่าจะเป็น โอกาสดีที่จะได้ปรับปรุงและแก้ปัญหาหลายเรื่องของตลาด เช่น โครงสร้างของตลาด พื้น หลังคา ฝาทางระบายน้ำ เสริมทางลาด รววจับสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ ปรับปรุงระบบระบายอากาศ เพิ่มที่เก็บสำรองน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย บ่อดักไขมัน ทำห้องส้วมใหม่ที่ได้มาตรฐาน จัดสรรพื้นที่ให้เหมาะสม และเพิ่มสถานที่จอดรถ จากการศึกษาย้อนหลังไปทำให้ทราบว่าในอดีตผ่านมามีการรวมตัวกันของผู้ประกอบการเดินขบวนต่อต้านการรื้อตลาดเพื่อทำตลาดใหม่ จนทำให้โครงการนั้นต้องล้มเลิกไปในที่สุด และในปัจจุบันปัญหาที่ต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายในตลาดได้สะสมมานาน ทำให้มีทั้งเสียสนับสนุนและเสียงคัดค้าน ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้มีการพูดคุยทำความเข้าใจจนได้ข้อตกลงกับผู้ประกอบการภายในตลาด เช่น ระยะเวลาที่จะทำการปรับปรุงก่อสร้างที่ชัดเจน มีสถานที่รองรับให้ผู้ประกอบการได้ดำเนินกิจการในระหว่างการก่อสร้าง

3. เทศบาลนครเชียงราย ควรให้ประชาชนทุกคนในจังหวัดเชียงรายได้มีส่วนร่วมในการออกแบบตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย เพื่อให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นตลาดของชาวเชียงราย เช่น การจัดประกวดออกแบบตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย โดยให้ประชาชน และผู้ประกอบการสามารถลงคะแนนเลือกได้

4. นอกจากเทศบาลจะทำการพูดคุยขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการแล้ว ควรใช้มาตรการที่จริงจังเข้าช่วยในการจัดการตามความเหมาะสม อาจเป็นการปรับเป็นจำนวนเงิน หรือการยกเลิกสัญญา เพื่อแก้ปัญหา เช่น การจัดเก็บสิ่งของไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การเจตนาวางสินค้าที่เกินเขตที่เทศบาลกำหนดอยู่บ่อยครั้งส่งผลทำให้ทางเดินภายในตลาดแคบ หรือเป็นอันตราย การติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในตลาด เพื่อดูแลพฤติกรรมกรักษาความสะอาดของผู้ประกอบการ ประชาชนที่เข้าใช้บริการ เช่น การทิ้งขยะรีไซเคิล การทำพฤติกรรมที่เป็นการรบกวนผู้อื่น การทิ้งขยะหรือเศษอาหารลงในทางระบายน้ำ รวมถึงการทำงานพนักงานเทศบาล เช่น การทำความสะอาด การจัดการขยะ

5. การจัดให้มีการประกวดอาคารสะอาด ได้คุณภาพ โดยจัดแบ่งเป็นอาคาร เพื่อการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด ไม่เลื่อมล้ำหรือเห็นแก่ตัว เพราะทั้งอาคารเป็นความรับผิดชอบที่ต้องทำร่วมกัน อาจมีการเข้าประเมินเก็บสะสมทุกเดือน และมอบรางวัลในช่วงการประชุมตลาด

6. ควรมีการลงพื้นที่ตรวจสอบสารปนเปื้อนที่เป็นอันตรายในอาหาร สุ่มตรวจตรากรรมวิธีการประกอบอาหารของผู้ประกอบการที่มากกว่าปีละครั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการแต่งกายที่เหมาะสม รมรงค์ให้ผู้ประกอบการสวมหมวกเพื่อคลุมและเก็บเส้นผม และสนับสนุนการใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการไอ จาม หรือการพูดคุยระหว่างประกอบอาหาร โดยหากผ่านการทดสอบให้มีการติดป้ายแสดงการรับรองจากเทศบาล แต่จะมีการถอดป้ายคืนหากไม่ผ่านการตรวจในครั้งต่อไป เพื่อให้ประชาชนที่เข้าใช้บริการจับจ่ายใช้สอยภายในตลาด ทราบได้โดยง่ายว่าสินค้าที่ซื้อมีความปลอดภัย

7. เทศบาลมีมาตรการตรวจสอบการทำงาน และแก้ไขปัญหา เช่น มีการรับเรื่องร้องเรียน แสดงความคิดเห็น ลงพื้นที่สำรวจสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการเป็นระยะ และดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว

8. คณะกรรมการตลาดควรมาจากการเลือกตั้งโดยผู้ประกอบการภายในตลาด หรือเป็นการเลือกตัวแทนของแต่ละประเภทสินค้าที่จำหน่าย เช่น จำหน่ายเนื้อสัตว์ อาหาร เสื้อผ้า เป็นต้น เพื่อลดปัญหาการไม่ยอมรับจากผู้ประกอบการ และตัวแทนของแต่ละประเภทสินค้าจะสามารถเป็นปากเสียงให้กับผู้ประกอบการประเภทต่าง ๆ ได้อีกด้วย

9. ทำการประชาสัมพันธ์ นอกจากการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายอย่างสม่ำเสมอแล้ว ควรมีการจัดบอร์ดข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งกับผู้ประกอบการและประชาชน และให้มีการผลัดเปลี่ยนผู้ดูแลอยู่ที่ศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้า-แม่ค้า เพื่อช่วยรับเรื่องร้องเรียน หรือให้ข้อมูลกับผู้ที่เข้าไปติดต่อ เนื่องจากตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย ได้ก่อตั้งมาอย่างยาวนาน และเป็นรูปแบบตลาดประเภทที่ถาวร ตามเกณฑ์ที่กรมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดไว้ มีร้านค้าที่ตั้งอยู่ประจำ การจัดโซนในการขายสินค้า ซึ่งถ้านอกจากโซนการจำหน่ายอาหารแล้วค่อนข้างเป็นไปได้ยาก ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้เทศบาลมีการทำแผนผังของตลาด เช่น การบอกตำแหน่งของร้านค้า ภายในตลาด ห้องส้วม ศูนย์ประสานงานชมรมพ่อค้า-แม่ค้า ตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย เป็นต้น มีการจัดทำเว็บไซต์ แผ่นพับ วารสารแจก ซึ่งภายในอาจมีประวัติของตลาด ผังร้านค้า ห้องส้วม จุดสำคัญต่าง ๆ ภายในตลาด และการแนะนำร้านค้าเด่นประจำแต่ละเดือน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการพัฒนาร้านค้าและสินค้าที่จำหน่ายให้มีคุณภาพดีขึ้น ส่งเสริมให้ตลาดให้เป็นที่รู้จักและมีผู้คนเข้ามาเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างตลาดสดเทศบาล 1 นครเชียงราย เปรียบเทียบกับตลาดสดเทศบาลของจังหวัดอื่นที่มีการพัฒนาแล้วเกิดเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการต่อไป
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่จะมีผลทำให้ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดสด

รายการอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2546). มาตรฐานตลาด. สืบค้นเมื่อ 2

มิถุนายน 2558, จาก http://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/std210550/23/23.htm

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. (2548). คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535.

(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ.2551. สืบค้นเมื่อ

2 มิถุนายน 2558, จาก http://laws.anamai.moph.go.th/download/Rule/rule_market_51.pdf

กองงานวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครเชียงราย. (2542). เทศบัญญัติเทศบาลเมืองเชียงราย เรื่อง
ตลาด. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.chiangraicity.go.th/uploads/law/20110309152213ijkB.pdf>

กองงานวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครเชียงราย. (2556). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2557-2559

เทศบาลนครเชียงราย.

ชลธิชา พิณเสนาะ. (2550). แนวทางการพัฒนาตลาดสดตามความต้องการของผู้ประกอบการใน
เขตเทศบาลตำบลเมืองแกลง จังหวัดระยอง. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2544). หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

นิตยา จักรศรี. (2556). การบริหารจัดการตลาดชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตะบ้าย อำเภอก

ศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาการ

ปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ประยูร กาญจนกุล. (2533). คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิทักษ์ศิษย์ พานิชรณาคม. (2553). แนวทางการพัฒนาตลาดสดให้เป็นตลาดนำซื้อระดับดีมาก:

กรณีศึกษา ตลาดสดเทศบาลตำบลปะดุง อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส. การศึกษา

อิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการ

ปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ภัทรพร ชูทอง. (2553). แนวทางการพัฒนาการจัดการตลาดสดเทศบาลตำบลเขาพนม อำเภอเขา

พนม จังหวัดกระบี่. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

ปกครอง. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

เมธาพร จิรวินทยากุล. (2552). แนวทางการพัฒนาตลาดสดให้เป็นตลาดสดนำซื้อระดับดีมาก:

กรณีศึกษาตลาดสดปลาซำ3 เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.

การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ยงยุทธ อนุกุล. (2547). หลักพื้นฐานบางประการเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองและคำพิพากษาศาลต่างประเทศ. ใน หนังสือรวมบทความวิชาการ เล่ม 1 : กฎหมายปกครองภาคสารบัญญัติ เอกสารประกอบการสัมมนาตุลาการศาลปกครองภูมิภาค ครั้งที่ 2/2547 เรื่อง สัญญาทางปกครองและพัสดุ. (หน้า 113-159). สำนักงานศาลปกครอง.

เลอศักดิ์ หล่อรุ่งเลิศ. (2554). แนวทางการพัฒนาตลาดเทศบาล 1 ให้เป็นตลาดสดน่าซื้อ เทศบาลเมืองพิบูลมังสาหาร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

วรินดา คณาศติ. (2554). บริการสาธารณะกับบทบาทองค์กรส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/422467>

วลัยลักษณ์ อุทัยวัฒนานนท์. (2553). การบริหารจัดการตลาดสดให้เป็นตลาดมาตรฐานของเทศบาลเมืองพิจิตร อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สำนักนายกรัฐมนตรื. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542.